

MDB-4102 Seat No. _____

B. A. (Sem. I) Examination

November / December - 2018

Sanskrit Compulsory : F. E. - 101

(स्वप्नवासवदत्तम् - अंक : १, २, ३ - कवि भासः)

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

- १ (अ) गभे ते त्रश श्लोकोनो अनुवाद करो : ८
- (१) धीरस्याश्रमसंश्रितस्य वसतस्तुष्टस्य वन्यैः फलै-
मार्नार्हस्य जनस्य वल्कलवतस्त्रासः समुपाद्यते ।
उत्सिक्तो विनयादपेतपुरुषो भाग्यैश्चलैर्विस्मितः
कोऽयं भो निभृतं तपोवनमिदं ग्रामीकरोत्याज्ञया ॥
- (२) कस्यार्थः कलशेन, को मृगयते वासो यथानिश्चितं
दीक्षां पारितवान् किमच्छति पुनर्देयं गुरोर्यद् भवेत् ।
आत्मानुग्रहमिच्छतीह नृपजा धर्माभिरामप्रिया
यद् यस्यास्ति समीप्सितं वदतु तत् कस्याद्य किं दीयताम् ॥
- (३) पद्मावती नरपतेर्महिषी भवित्री
दृष्ट्वा विपत्तिरथ यैः प्रथमं प्रदिष्ट्वा ।
तत्प्रत्ययात् कृतमिदं न हि सिद्धवाक्या-
न्युत्क्रम्य गच्छति विधिः सुपरीक्षितानि ॥
- (४) विश्रब्धं हरिणाश्चरन्त्यचकिता देशागतप्रत्यया
वृक्षाः पुष्पफलैः समृद्धविटपा सर्वे दयारक्षिता ।
भूयिष्ठं कपिलानि गोकुलधनान्यक्षेत्रवत्योदिशो
निःसंदिग्धमिदं तपोवनमयं धूमो हि बह्वाश्रयाः ॥

(५) खगा वासोपेताः सलिलमवगाढो मुनिजनः
 प्रदीप्तोऽग्निर्भाति प्रविचरति धूमो मुनिवनम् ।
 परिभ्रष्टो दूरात् रविरपि च संक्षिप्ता किरणो
 रथं व्यावेर्त्यासौ प्रविशति शनैरस्तशिखरम् ॥

(५) गमे ते भे ससंदर्भं सभञ्जवो :

५

(१) भवति, एवमनिर्जातानि दैवतान्यप्यवधूयन्ते ।

(२) आर्यपुत्रोऽपि नाम परकीयः संवृत्तः ।

(३) सर्वजनमनोभिरामं खलु सौभाग्यं नाम ।

(४) धन्या खलु चक्रवाकवधुः अन्योन्यविरहिता न जीवति ।

२ भासना ग्रन्थकर्तृत्वानो प्रश्न विगते यथो.

१४

अथवा

२ उदयनं पात्राक्षेपन करो.

१४

३ 'स्वप्नवासवदत्तम्'नी आधार सामग्री जशावी भासनी भौक्षिकता यथो.

१४

अथवा

३ ब्रह्मयारी प्रसंग अने तेनुं नाट्यगत भडत्व यथो.

१४

४ गमे ते भे विशे टूकनोंध लपो :

१४

(१) भासनुं श्रवण

(२) कौतुकभावा गुंफन प्रसंग

(३) 'स्वप्नवासवदत्तम्'नी स्थापना

(४) लावण्यक प्रसंग.

આપો :

- (૧) 'સ્વપ્નવાસવદત્તમ્' નાટકના બીજા ક્યા નામો છે ?
- (૨) મુખ્યપાત્રોનો ઉલ્લેખ કરી પ્રકૃત અર્થનું સૂચન કરવામાં આવે ત્યારે કયો અલંકાર થાય ?
- (૩) ભાસના નાટકોની શોધ કોણે અને ક્યારે કરી ?
- (૪) પલટાતા ભાગ્યને યૌગન્ધરાયણ કોની સાથે સરખાવે છે ?
- (૫) પદ્માવતીના કહેવાથી કાંચુકીય શી જાહેરાત કરે છે ?
- (૬) નાન્દી શ્લોકમાં કોની સ્તુતિ કરવામાં આવી છે ?
- (૭) 'પ્રોષિતભર્તૃકા' એટલે શું ? તે કેવી રીતે રહે છે ?
- (૮) વાસવદત્તા ચક્રવાકીને શા માટે પોતાના કરતાં વધુ સદ્નસીબ માને છે ?
- (૯) ભાસના મહાભારત પર આધારિત નાટકો કેટલા છે ? ક્યા ક્યા ?
- (૧૦) 'અવિધવાકરણ' અને 'સપત્નીમર્દન' શબ્દોના અર્થો જણાવો ?
- (૧૧) રાજા પ્રઘોત 'મહાસેન' શા માટે કહેવાય છે ?
- (૧૨) વાસવદત્તાને ઉદયન શા માટે પરકીય લાગે છે ?